

Ο ΩΡΑΙΟΣ ΥΜΝΟΣ

«Διαπονηθείς δέ ό Παύλος καί έπιστρέψας τώ πνεύματι είπε·
Παραγγέλλω σοι έν τώ ονόματι Ιησού Χριστού έξελθείν άπ'αυτής»

Στην πόλη των Φιλίππων ο απ. Παύλος μαζί με το Σίλα βρέθηκαν απέναντι σε μια φοβερή πλεκτάνη του Σατανά. Μια γυναίκα πού ήταν κυριευμένη από το πνεύμα του πύθωνος, δηλαδή από μαντικό πνεύμα, τους ακολουθούσε και φώναζε: «Αυτοί οι άνθρωποι είναι δούλοι του Θεού του υψίστου, που σας αναγγέλλουν το δρόμο της σωτηρίας», θα μπορούσε να Ισχυρισθεί κανείς ότι η γυναίκα αυτή με τον τρόπο της βοηθούσε το έργο των Αποστόλων, αφού ο λόγος της γινόταν εύκολα δεκτός από όσους ήταν ακόμη αιχμαλωτισμένοι στα πλοκάμια της ειδωλατρίας. Ό απ. Παύλος, όμως, δεν ανέχθηκε να τον «διαφημίζουν» οι δαίμονες. «Έν ονόματι Ιησού Χριστού» διέταξε το πνεύμα να βγει άπ' αυτήν. Από την ιστορία αυτού του θαύματος θα επικεντρώσουμε την προσοχή μας σε δύο χαρακτηριστικά σημεία. Πρώτον, στην άρνηση του απ. Παύλου να δεχθεί τη μαρτυρία για το πρόσωπό του και το έργο του από το πνεύμα του πύθωνος. Και δεύτερον, στον τρόπο πού αντέδρασαν οι κύριοι της «μαντευομένης» στη θεραπεία της.

Η άρνηση της μαρτυρίας

Στη Σοφία Σειράχ γράφει: «Όύχ ωραίος αίνος έν ονόματι αμαρτωλού, ότι ού παρά Κυρίου απεστάλη» (15, 9). Μπορεί και ο αμαρτωλός να ψάλει ύμνους στο Θεό, αλλά οι ύμνοι του δεν είναι ωραίοι, διότι δεν τους εμπνέει το Πνεύμα του Θεού. Είναι ύμνοι ανθρώπινοι, αντίθετοι με τη ζωή του «υμνωδού», σε κάποιες περιπτώσεις μάλιστα είναι υποκριτικοί, γεμάτοι σκοπιμότητες που απομακρύνουν από τον άνθρωπο τη χάρη του Θεού. Σύμφωνα λοιπόν με τον άγιο Ιωάννη το Χρυσόστομο, αν ο ύμνος του Θεού δεν είναι ωραίος όταν βγαίνει από το στόμα αμαρτωλού, πολύ περισσότερο αυτό συμβαίνει όταν προέρχεται από τους δαίμονες. Γι' αυτό ο απ. Παύλος δεν ανέχθηκε να τον «διαφημίζουν» οι δαίμονες. Υπάρχει όμως και κάτι υψηλότερο που έχει σχέση με τον αληθινό κήρυκα της πίστεως. Ό Ιερός Χρυσόστομος στηριγμένος στο λόγο που είπε ο Χριστός -«εγώ δέ ού παρά ανθρώπου την μαρτυρίαν λαμβάνω» (Ιωάν. 5,34) - κάνει τον εξής συλλογισμό: Αν ο Χριστός δεν αποδεχόταν για το πρόσωπο Του τη μαρτυρία κανενός ανθρώπου, ούτε ακόμη του Προδρόμου, πολύ περισσότερο δεν αποδεχόταν τη μαρτυρία των δαιμόνων. Διότι το κήρυγμα της πίστεως δεν είναι έργο κανενός λογικού κτίσματος. Όπως χαρακτηριστικά λέει: «Το γαρ κηρύττειν ούκ ανθρώπων, αλλά Πνεύματος Αγίου». Το Άγιο Πνεύμα κηρύττει. Αυτό σημαίνει ότι αληθινός κήρυκας δεν είναι αυτός που έχει κηρυκτικό ζήλο ή υψηλές θρησκευτικές ιδέες, τις οποίες εκφράζει με ωραίο λόγο, αλλά αυτός που «έχει ώτα» για να ακούει τη φωνή του Αγίου Πνεύματος, την οποία κατόπιν την ανακοινώνει με αγάπη στους αδελφούς με λόγο ανθρώπινο. Αν, λοιπόν, «το κηρύττειν ούκ ανθρώπων», πολύ περισσότερο δεν είναι των δαιμόνων. Γι' αυτό ο απ. Παύλος δεν μπορούσε να ανεχθεί το «κήρυγμα» της «μαντευομένης».

Η ασυνέπεια της φιλορηματίας

Η θεραπεία της γυναίκας δυσαρέστησε πολύ τους ανθρώπους πού την εκμεταλλεύονταν. ΟΙ μαντείες της τους έδιναν πολλά κέρδη, τα οποία έχαναν με τη θεραπεία της. Μαζί με το δαιμόνιο «έξήλθεν ή έλπίς της εργασίας αυτών». Η αντίδραση τους ήταν σκληρή και παράλογη. Χωρίς να σκέπτονται ότι έρχονται σε αντίθεση με τον εαυτό τους, ξεσήκωσαν το λαό και τους άρχοντες εναντίον των αποστόλων. ΟΙ απόστολοι δεν ήταν πλέον γι αυτούς «δούλοι του Θεού του υψίστου», αλλά ταραχοποιοί. Και δεν κήρυτταν «οδόν σωτηρίας», αλλά διδασκαλίες που δεν άρμοζαν στους Ρωμαίους. Η φιλαργυρία, δηλαδή, τους έφερε σε αντίθεση με το «κήρυγμα» του δαίμονα με τον

οποίο συνεργάζονταν. Έδειξαν έτσι ότι δεν τους ενδιέφερε ούτε η συνέπεια προς τον εαυτό τους ούτε η αλήθεια. Η γνώμη τους είτε για τους ανθρώπους είτε για τις διδασκαλίες που άκουγαν, ρυθμιζόταν απ' το συμφέρον τους. Η κινητήρια δύναμη της αντίδρασής τους ήταν το κλείσιμο της πηγής απ' την οποία αντλούσαν άνομο κέρδος. Η αναφορά στα «έθνη» των Ρωμαίων, που βλάπτονταν από το αποστολικό κήρυγμα, ήταν για να συγκινηθεί ο όχλος και να ανησυχήσουν οι άρχοντες. Η φιλοχρηματία δηλαδή στην προκειμένη περίπτωση βρήκε σύμμαχο την υπεροψία των ρωμαίων πολιτών απέναντι σ' όλους τους άλλους κοινούς ανθρώπους. Μέσα στην Εκκλησία του Χριστού οι άνθρωποι απαλλάσσονται από τη στενόκαρδη υπερηφάνεια της φυλετικής υπεροχής, καθώς και από τους ψυχρούς υπολογισμούς και τις δόλιες συμπεριφορές που διδάσκει η φιλοχρηματία. Αισθάνονται ευρυχωρία πνευματική, γιατί προγεύονται τον Παράδεισο, κι ας ήταν δεμένοι με βαριές αλυσίδες στην «εσωτέρα φυλακή» δύσκολων περιστάσεων, όπως ο απ. Παύλος και ο Σίλας στη φυλακή των Φιλιππων. Κι εκεί μέσα μπορούν να αναπέμπουν στο Θεό «ωραίο ύμνο». Δηλαδή ύμνο που ψάλλει μέσα τους το Άγιο Πνεύμα.

π. Θ.Α.Β.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Πράξ. Ιστ' 16 - 34)

«Πίστευσον επί τον Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν»

Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς τὴν προσευχὴν παιδίσκητινὰ ἔχουσιν πνεῦμα πύθωνα ὑπαντῆσαι ἡμῖν, ἣτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχεν τοῖς κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη. Αὕτη κατακολουθοῦσα τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν ἔκραζεν λέγουσα, οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δούλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ὑμῖν ὁδὸν σωτηρίας. Τοῦτο δὲ ἐποιεῖ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. **Διαπονηθεὶς δὲ Παῦλος καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύματι εἶπεν, Παραγγέλλω σοι ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς·** Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἢ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἴλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς εἶπαν, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, καὶ καταγγέλλουσιν ἔθνη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν Ῥωμαίοις οὖσιν. Καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ περιρῆξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίσειν, πολλὰς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς· ὃς παραγγελίαν τοιαύτην λαβὼν ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας ἠσφαλίσατο αὐτῶν εἰς τὸ ξύλον. Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνου τὸν θεόν, ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι. Ἄφνω δὲ σεισμός ἐγένετο μέγας ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμοτηρίου, ἠνεώχθησαν δὲ παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη. Ἐξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ καὶ ἰδὼν ἀνεωγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος [τὴν] μάχαιραν ἠμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγῆναι τοὺς δεσμίους. Ἐφώνησεν δὲ Παῦλος μεγάλη φωνῇ λέγων, Μηδὲν πράξης σεαυτῷ κακόν, ἅπαντες γὰρ ἐσμεν ἐνθάδε. Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν, καὶ ἔντρομος γενόμενος προσέπεσεν τῷ Παύλῳ καὶ [τῷ] Σίλᾳ, καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; Οἱ δὲ εἶπαν, Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ κυρίου σὺν πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα, ἀναγαγὼν τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον παρέθηκεν τράπεζαν, καὶ ἠγαλλίασατο πανοικεῖ πεπιστευκῶς τῷ Θεῷ.

Μετάφραση της Αποστολικῆς περικοπῆς

Κατὰ τις ἡμέρες ἐκεῖνες, καθὼς πηγαίναμε στον τόπο τῆς προσευχῆς μας συνάντησε κάποια υπηρέτρια που εἶχε μαντικό πνεῦμα, καὶ με τὴ μαντεία ἔφερεν πολλά κέρδη

στους κυρίους της. Αυτή ακολούθησε τον Παύλο και εμάς και φώναζε: «Αυτοί οι άνθρωποι είναι δούλοι του Θεού του Υψίστου και σας αναγγέλλουν το δρόμο της σωτηρίας». Αυτό το έκανε πολλές ημέρες. **Ο Παύλος ήταν πολύ αγανακτισμένος και στραφείς είπε στο πνεύμα: «Σε διατάζω οτό όνομα του Ιησού Χριστού να βγείς από αυτή».** Καί εκείνη τη στιγμή βγήκε. Όταν όμως οι κύριοι της είδαν ότι χάθηκε η ελπίδα των κερδών τους, έπιασαν τον Παύλο και τον Σίλα και τους έσυραν στην αγορά προς τις αρχές, και όταν τους έφεραν στους στρατηγούς είπαν: «Αυτοί οι άνθρωποι, οι οποίοι είναι Ιουδαίοι, δημιουργούν ταραχή στην πόλη μας· κηρύττουν διδασκαλίες, τις οποίες εμείς που είμαστε Ρωμαίοι δεν επιτρέπεται να τις παραδεχθούμε ή να τις εφαρμόσουμε». Ξεσηκώθηκε και ο όχλος εναντίον τους, οι στρατηγοί τους ξέσχισαν τα ενδύματα και διέταξαν να τους ραβδίσουν. Αφού τους έδωσαν πολλά ραβδίσιμα, τους έριξαν στη φυλακή και παρήγγειλαν στο δεσμοφύλακα να τους φυλάει καλά. Αύτός, αφού έλαβε τέτοια παραγγελία, τους έβαλε στην πιο βαθιά φυλακή και έδεσε τα πόδια τους στο ξύλο προς ασφάλεια. Κατά τα μεσάνυχτα ο Παύλος και ο Σίλας προσευχόντουσαν και έψαλλαν ύμνους στο Θεό, και οι άλλοι φυλακισμένοι τους άκουγαν. Έξαφνα έγινε σεισμός μεγάλος, ώστε σαλεύτηκαν τα θεμέλια της φυλακής, και αμέσως άνοιξαν όλες οι πόρτες και όλων τα δεσμά λύθηκαν. Όταν ξύπνησε ο δεσμοφύλακας και είδε ανοικτές τις πόρτες της φυλακής, έσυρε το μαχαίρι του και επρόκειτο ν' αυτοκτονήσει, επειδή νόμιζε ότι οι φυλακισμένοι είχαν φύγει. Άλλ' ο Παύλος του φώναξε δυνατά: «Μην κάνεις κανένα κακό στον εαυτό σου, διότι όλοι είμαστε εδώ». Αφού ζήτησε φώτα, πήδηξε μέσα και, τρομαγμένος, έπεσε στα πόδια του Παύλου και του Σίλα. Ύστερα τους οδήγησε έξω και είπε; «Κύριοι, τί πρέπει να κάνω για να σωθώ;». Εκείνοι είπαν: «Πίστεψε στον Κύριον Ιησού Χριστό και θα σωθείς συ και οι οικιακοί σου». Καί κήρυξαν το λόγο του Κυρίου σ' αυτόν και σ' όλους που ήταν στο σπίτι του. Εκείνη τη νυκτερινή ώρα τους πήρε και έπλυνε τις πληγές τους και αμέσως κατόπιν βαπτίσθηκε και αυτός και όλοι οι δικοί του. Τους έφερε στο σπίτι του, τους έδωσε φαγητό και χαιρόταν με όλους τους δικούς του για την πίστη του στον Θεό.